

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТВОРЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ "СОНЯШНИК"

Цей зошит належить

 СОНЯШНИК[®]

Українознавча гра

Код закладу

Свій код

facebook.com/Гра-Соняшник

7-8
класи

ЗАВДАННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ УКРАЇНОЗНАВЧОЇ ГРИ "СОНЯШНИК"
gra-sonyashnyk.com.ua

2018

7-8 класи (1 бал)

1. Усі подані нижче слова позначають протиборство, але одне з них за значенням істотно відрізняється від інших. Знайдіть його.

- а) *битва*; б) *дуель*; в) *баталія*;
г) *побойще*; д) *бойовище*.

2. Якщо хтось нажився в нечесний спосіб, то про нього скажуть, що він *руки...*

- а) *помив*; б) *опустив*; в) *почесав*;
г) *нагрів*; д) *підняв*.

3. Нижче наведено сталі вислови та їх тлумачення. У якому рядку є лексична помилка?

- а) *стати в нагоді* – ‘приходити на допомогу в скрутну хвилину’;
б) *на всякий випадок* – ‘передбачаючи якусь випадковість’;
в) *на весь захват* – ‘широко, скільки можна охопити за одним разом’;
г) *гонки ставати* – ‘різко виявляти незгоду, протест’;
д) *ставити питання руба* – ‘запитувати про що-небудь, заявляти щось категорично, з усією рішучістю’.

4. В українській мові повсякчас триває пошук заміни для іншомовних слів. Прочитайте українські слова, запропоновані замість іншомовних:

- 1) *шпиндик, накопичувач, втикайка*;
2) *вподобка, любчик, добрик*;
3) *світлина, знімок, зображайка*.

З'ясуйте, якому іншомовному слову відповідає кожен рядок.

а) 1 – <i>флешка</i> ,	2 – <i>лайк</i> ,	3 – <i>фотографія</i> ;
б) 1 – <i>нетбук</i> ,	2 – <i>анонс</i> ,	3 – <i>монітор</i> ;
в) 1 – <i>рингтон</i> ,	2 – <i>репост</i> ,	3 – <i>сайт</i> ;
г) 1 – <i>гаджет</i> ,	2 – <i>квест</i> ,	3 – <i>демотиватор</i> ;
д) 1 – <i>спінер</i> ,	2 – <i>смайлик</i> ,	3 – <i>файл</i> .

5. Яке слово можна скласти зі слова *мошкара*, використовуючи всі літери з нього один раз?

- а) *кошара*;
- б) *комашка*;
- в) *маршрут*;
- г) *гармошка*;
- д) *ромашка*.

6. У реченні «*Спатоньки, спатусі маленький Ганнусі*» зменшено-пестливі форми *спатоньки, спатусі* є

- а) зменшено-пестливими формами іменника;
- б) дієсловами наказового способу;
- в) дієприслівниками;
- г) інфінітивами;
- д) дієсловами теперішнього часу.

7. Який рядок «випадає» із загального способу поєднання слів?

- а) *вигода – вигода*;
- б) *захват – захват*;
- в) *лікарський – лікарський*;
- г) *похідний – похідний*;
- д) *випадок – випадок*.

8. Український історик Михайло Грушевський називав цього князя «давньоруським спартанцем» і «першим запорожцем на київському столі», ідучи війною на інші країни, князь повідомляв: *«Іду на вас!»* В історію він увійшов як князь-завойовник. Ім'я цього князя –

- а) Святослав Ігорович;
- б) Ярослав Володимирович;
- в) Ігор Рюрикович;
- г) Данило Романович;
- д) Володимир Святославич.

9. Існує версія, що це місто, яке, до речі, є обласним центром, здобуло свою назву завдяки тому, що поблизу нього дуже добре росли зернові культури. Жителі цього міста входили до союзу деревлян, яким помстилася княгиня Ольга за смерть свого чоловіка. Про який населений пункт ідеться?

- а) Коростень;
- б) Суми;
- в) Овруч;
- г) Радомишль;
- д) Житомир.

10. У творі «Пропавці» І. С. Нечуй-Левицький, описуючи ставлення однієї з героїнь до матері, говорить, що нещирі сльози в людини дуже швидко висихають. Яким сталим висловом можна охарактеризувати такі переживання?

- а) крокодилячі сльози;
- б) кіт наплакав;
- в) як корова язиком злизала;
- г) як роса на сонці;
- д) наче сніг на голову.

11. У якому рядку подано правильно утворені звертання?

- а) шановні студентки та студенти;
- б) шановні учні та учениці;
- в) шановні добродійки та добродії;
- г) шановні робітники та робітниці;
- д) шановні працівники та працівниці.

12. Місто в княжі часи мало вигляд твердині. Укріплення города складалися з (1) *ровів*, (2) *валів*, (3) *острогів*, (4) *заборол*, (5) *частоколів*, воріт і веж.

Синонімами є назви, позначені цифрами

- а) 1 та 3;
- б) 3 та 5;
- в) 3 та 4;
- г) 4 та 5;
- д) 2 та 4.

13. Плечовим, кілковим, ритуальним в українців міг бути

- а) хліб;
- б) оберіг;
- в) рушник;
- г) горщик;
- д) пояс.

14. У 1981 році український режисер і мультиплікатор Олександр Татарський створив геніальний мультфільм «Пластилінова ворона», який було розділено на три не пов'язані змістом частини, що йдуть одна за одною («Про картини», «Гра», «А може, а може...»). Усі три частини мультфільму об'єднує один персонаж, яким є

- а) джміль;
- б) дідусь;
- в) ворона;
- г) бабуса;
- д) корова.

-
15. У якому рядку журналіст припустився помилки?
- а) 3 квітня 2018 року відбудуться урочисті заходи, присвячені сторіччю від дня народження О. Т. Гончара.
 - б) Мало хто знає, що на наших землях, в Україні, урочисто відзначався і дев'ятисотп'ятдесятирічний ювілей Хрещення Русі.
 - в) 25 листопада 2018 року наша країна відзначатиме стовосьмидесятиріччя від дня народження І. С. Нечуя-Левицького.
 - г) 2014 року ми відзначали двохсотріччя від дня народження Тараса Шевченка.
 - д) 13 грудня наступного року відзначатимемо стодвадцятип'ятиріччя одного з основоположників пореволюційної української прози – Миколи Хвильового.

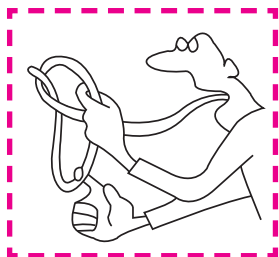
7-8 класи (3 бали)

16. З античних часів людство набуло досвіду побудови підземних міст, масштаби яких вражають. Є практика побудови таких міст і в Україні. Існує ряд свідчень про застосування в підземних тунелях гужового транспорту, що може розглядатися як прообраз метро майбутнього.

У якому рядку правильно записано назви станцій Харківського та Київського метрополітенів?

- а) «Арсенальна», «Політехнічний Інститут»;
- б) «Перемога», «Республіканський Стадіон»;
- в) «Київська», «Виставковий центр»;
- г) «Либідська», «23 серпня»;
- д) «Дніпро», «Центральний Ринок».

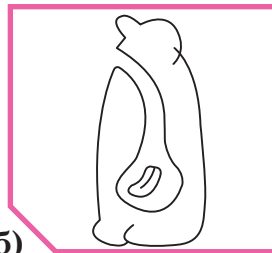
17. Синонімом до зображеного фразеологізму є сталий вислів, якому відповідає рисунок

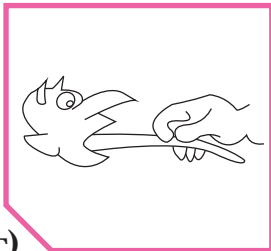
а)

б)

в)

г)

д)

18. Ці українські мистецькі вироби як прикраси сільських хат почали використовуватися в середині ХІХ ст. Вони прийшли з Китаю. Їх описано у творах Григорія Квітки-Основ'яненка, Михайла Коцюбинського, Бориса Грінченка. Іван Франко теж відзначив їх «незвичайну оригінальність узорів і відпрацьовану техніку». Ідеться про

- а) орігамі;
- б) квілінг;
- в) витинанки;
- г) пап'є-маше;
- д) декупаж.

19. Розгляньте фото двох пам'ятників.

Київ, Україна

Санліс, Франція

Яке з висловлювань **НЕ** має відношення до людини, увіковченої в цих пам'ятниках?

- а) *Україна й Франція зустрілися в Санлісі, щоб навести ще один міст між берегами своєї історії. Наш великий предок вирішив віддати руку своєї доньки французькому королеві, щоб зблизити київський і французький престולי (Віктор Ющенко, Президент України).*
- б) *Між нашими країнами є дуже давні відносини, дуже глибока історія, і ми віддали належне [цій жінці], показали, наскільки важлива ця історія XI століття, наскільки глибоко закорінені наші давні відносини (Еммануель Макрон, Президент Франції).*
- в) *Розголош про Ваші чесноти, о пречудова Діво, дійшов до нас, і з величезною радістю чуємо ми, що Ви виконуєте в цьому воістину християнському королівстві свої державні обов'язки з належною ретельністю й дивовижним розумом (Папа Римський Ніколай II).*

г) *Якби Франція мала таку жінку, ми б змусили весь світ говорити про неї* (Пабло Пікассо, французький художник).

д) *Вона не уявляла собі, що в ХХІ столітті інша жінка, родом з Франції, тобто я, буде відкривати статую, зведену в її честь, у центрі її рідного міста. Мені здається, це дуже символічно* (Ізабель Дюмон, Посол Франції в Україні).

20. У якому рядку в іменнику неправильно виділено букву, що позначає наголошений звук?

- а) два *брати*;
- б) чотири *відра*;
- в) три *шляхи*;
- г) два *сини*;
- д) два *штаби*.

21. У якому рядку помилився дослідник народних флоронімів?

- а) *вітряниця* = анемон;
- б) *ключики* = стокротки;
- в) *калачик* = герань;
- г) *красоля* = настурція;
- д) *косарик* = гладіолус.

22. У якому рядку правильно співвіднесено назву ремесла й продукт його виробництва?

- а) *стельмаство* – мисник;
- б) *теслярство* – гребінь;
- в) *бондарство* – барило;
- г) *гутництво* – колесо;
- д) *гончарство* – скло.

23. Розгляньте фото та прочитайте твердження.

1. Ця дерев'яна скульптура присвячена персонажам анімаційного фільму «Жив-був пес».
2. Фільм знято за мотивами української народної казки «Сірко».
3. В образах одвічних ворогів утілено щирість і дружбу, неспівдладні умовностям життя.
4. У фільмі звучать українські народні пісні «Ой, там, на горі» й «Та косив батько, косив я».
5. Пес у фіналі фільму вимовляє фразу, що стала афоризмом: «Ти заходь, коли що!»

НЕПРАВИЛЬНИМ є твердження

- а) перше;
- б) друге;
- в) третє;
- г) четверте;
- д) п'яте.

24. У мережі Інтернет з'явилася повна серія модерних символів обласних центрів України. Це роботи відомого українського художника Андрія Єрмоленка. Подивіться на деякі з них і знайдіть рядок із відповідними до цих символів назвами українських міст.

- а) Чернівці – Дніпро – Хмельницький – Львів – Чернігів;
- б) Житомир – Миргород – Умань – Івано-Франківськ – Херсон;
- в) Рівне – Луганськ – Харків – Ужгород – Миколаїв;
- г) Суми – Донецьк – Київ – Львів – Одеса;
- д) Херсон – Полтава – Вінниця – Запоріжжя – Дніпро.

25. При хрещенні князь Ярослав Мудрий дістав ім'я

” ” 6

” ” ”

1-Г ” ”

а)

б)

6

2,1

6

в)

” ”

г)

1

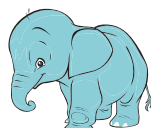
”

2

” ” 6

”

д)

” ”

1,3

6

S=P

2

7-8 класи (5 балів)

26. У ЮНЕСКО зібрано дивовижну фонотеку народних пісень країн усього світу. У фонді України там знаходиться близько 15,5 тисяч пісень. На другому місці перебуває Італія з кількістю 6 тисяч народних пісень. У якому рядку наведено хибне твердження про українську пісню?

- а) Етнографи нарахували близько 200 тисяч українських народних пісень.
- б) Найстаріша записана українська пісня – «Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?»
- в) Перша у світі пісня, яка пролунала в космосі, була українською!
- г) Одна з найвідоміших українських різдвяних пісень – «Колядка» – відома всьому світу як «Carol of the Bells» або «Ring Christmas Bells».
- д) Мелодія російської пісні часів громадянської війни «По долинам и по взгорьям» запозичена в «Розпрягайте, хлопці, коні».

27. В Україні категорично заборонялося вплітати в дівочий вінок «нечисте зілля» – вовчі ягоди, дурман та ін. Яка з наведених нижче рослин також належала до тих, що в жодному разі не мали бути вплетеними у віночок?

- а) папороть;
- б) барвінок;
- в) полин;
- г) буркун-зілля;
- д) хміль.

28. Прочитайте характеристики й цікаві факти про руських князів:

- 1) «запорожець на престолі», хоробрий воїн, попереджав своїх ворогів про те, що буде битися з ними;
- 2) існує легенда, що він відправив своїх послів в різні країни для «тестування» релігій;
- 3) полководець, політик, письменник; запровадив принцип старшинства в межах князівської родини;
- 4) сприяв розвитку культури, зібрав велику бібліотеку, про яку згадує в 1037 році «Повість минулих літ»;
- 5) «Але якби [...] був перевізником, то не ходив би він до Царгорода. А [...] князував у своєму роду і ходив до царя грецького...».

У якому рядку відповідно наведено імена князів?

- а) Володимир Великий, Володимир Мономах, Ярослав Мудрий, Кий, Святослав;
- б) Святослав, Володимир Великий, Володимир Мономах, Ярослав Мудрий, Кий;
- в) Кий, Володимир Мономах, Святослав, Володимир Великий, Ярослав Мудрий;
- г) Святослав, Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Володимир Мономах, Кий;
- д) Володимир Мономах, Ярослав Мудрий, Святослав, Володимир Великий, Кий.

29. Прочитайте японські сполуки в українській транскрипції та їх переклад.

ітіто-но усі – одна корова;

дзюкуто-но дзю – дев'ятнадцять слонів;

гохікі-но усачі – п'ять зайців;

*сітіхікі-но іну – сім собак;
сітіва-но тете – сім метеликів;
гова-но хачі – п'ять бджілок;
дзюкунін-но сенсей – дев'ятнадцять учителів;
імінін-но ші – один інженер.*

Як перекласти японською мовою словосполучення:
*сім овець – п'ять тигрів – одна дівчинка – дев'ятнадцять ластівок, якщо: іті – один; го – п'ять; сіті – сім;
дзюку – дев'ятнадцять; хіцудзі – вівця; тора – тигр;
мусуе – дівчинка; цубуме – ластівка.*

- а)** *сітіто-но хіцудзі – гохікі-но тора – ітіва-но мусуе – дзюкунін-но цубуме;*
- б)** *сітіва-но хіцудзі – гонін-но тора – ітіто-но мусуе – дзюкухікі-но цубуме;*
- в)** *сітіхікі-но хіцудзі – гото-но тора – імінін-но мусуе – дзюкува-но цубуме;*
- г)** *сімінін-но хіцудзі – гова-но тора – ітіхікі-но мусуе – дзюкуто-но цубуме;*
- д)** *сітіхікі хіцудзі – гото тора – імінін мусуе – дзюкува цубуме.*

30. Деякі слова стають загальними назвами із власних, як-от: *дизель, ват, геркулес*. Прочитайте наведені слова. Яке з-поміж них є зайвим?

- а)** *ксерокс;*
- б)** *памперс;*
- в)** *смартфон;*
- г)** *ровер;*
- д)** *фломастер.*

helianthus.com.ua

ГРА З ФІЗИКИ, ХІМІЇ, БІОЛОГІЇ, ГЕОГРАФІЇ

ПРОВЕДЕННЯ:
15 Листопада 2018
РЕЄСТРАЦІЯ:
з **01.09.2018**
до **20.10.2018**

ДЛЯ 1-11
КЛАСІВ

ВИДАВНИЦТВО "СОНЯШНИК"

helianthus.com.ua/books/

ДЛЯ 7-11
КЛАСІВ

gra-sunflower.com.ua

ГРА ЗІ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ПРОВЕДЕННЯ:
29 Листопада 2018
РЕЄСТРАЦІЯ:
з **01.09.2018**
до **25.10.2018**

ДЛЯ 1-11
КЛАСІВ

КОНКУРС!
"МОЯ СОНЯШНИКОВА РОДИНА"
01.06.2018 – 01.11.2018
ПОДРОБИЦІ НА САЙТІ

gra-sonyashnyk.com.ua/fotokonkurs/

ДЛЯ 1-11
КЛАСІВ

ПЕРЕВІРКА ВІДКРИТОЇ ЧАСТИНИ З
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ,
МАТЕМАТИКИ, ІНОЗМЕННОЇ МОВИ.
РЕЄСТРАЦІЯ ДО 11.03.2018 НА САЙТАХ:

gra-sonyashnyk.com.ua
helianthus.com.ua
gra-sunflower.com.ua